

K NOZ § 573:

§ 573 [DOMNĚNKA DOBY DOJITÍ]

Má se za to, že došlá zásilka odeslaná s využitím provozovatele poštovních služeb došla třetí pracovní den po odeslání, byla-li však odeslána na adresu v jiném státu, pak patnáctý pracovní den po odeslání.

Komentáře

11/06/2013 / ADMINISTRÁTOR

Důvodová zpráva k § 570 až 573

0 8 0

03/03/2014 / Admin tým

Křížové odkazy

0 0 0

13/03/2015 / Rostislav Šívava

Upravuje § 573 domněnku...

19 3 0

UPRAVUJE § 573 DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY?

13/03/2015 / Rostislav Šívava

Ačkoliv názor na §573 není jednoznačný, myslím si, že toto ustanovení neupravuje domněnku doručení zásilky, ale vzhledem k formulaci „došlá zásilka“ § 573 specifikuje pouze okamžik dojití zásilky, u které nepanují pochybnosti o jejím samotném doručení adresátovi, avšak u které není zřejmý okamžik dojití. Je velká škoda, že se do NOZ nedostala domněnka doručení uvedená v návrhu NOZ v roce 2005 (§ 455/4, 456/1,2). S ohledem na výše uvedené bych tímto rád zahájil debatu o tom, zda je možné smluvně sjednat domněnku doručení zásilky pro případy, kdy si adresát zásilku nepřebere. Dosavadní judikatura k § 45 z. č. 40/1964 Sb. odmítala smluvní sjednání domněnky doručení zásilky (např. sp. zn. 23 Cdo 5508/2007, 29 Cdo 3478/2007), přičemž jako hlavní argument se objevoval rozpor se zákonem či jeho obcházení. Domnívám se, že NOZ umožňuje smluvní sjednání domněnky doručení. Dohoda smluvních stran specifikující okamžik, kdy se zásilka považuje mezi nimi za doručenu, se dle mého názoru obecně nepřičí dobrým mravům, neodporuje zákonu, nenarušuje veřejný pořádek, ani neobchází zákon, protože úprava doručování zásilek v občanském právu chybí. Jsem si vědom úpravy jednání vůči nepřítomné osobě (§570 NOZ), ale nemyslím, že by toto ustanovení bránilo sjednat si smluvně domněnku doručení. Zřejmě se shodneme na tom, že je nutné, aby právo reagovalo na situaci, kdy jedna ze stran nepřebírá zásilky od druhé strany, protože (i) se přestěhovala jinam a druhé straně to neoznámila nebo (ii) se v místě zdržuje, ale zásilky nepřebírá. NOZ tuhle situaci neřeší. Domnívám se, že by české právo (judikatura) mělo hledat inspiraci v Německu a Rakousku, jehož právní předpisy i odborná literatura smluvní domněnku doručení připouští (literatura hovoří o tzv. dohodě o důkazním břemeni).

Diskuze

[1] TP / 13. 3. 2015 / K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Mám za to, že řešení otázky možnosti sjednání domněnky doručení zásilky je třeba hledat spíše v procesním právu než v právu hmotném. Podle ustanovení § 133 o.s.ř. totiž platí, že skutečnost, pro kterou je „v zákoně“ stanovena domněnka, jež připouští důkaz opaku, má soud za prokázanu, pokud v řízení nevyšel najevo opak. Z toho usuzuji, že je-li vyvratitelná domněnka sjednána dohodou, a nikoli stanovena v zákoně (jak předpokládá citované ustanovení), nemá z procesního hlediska žádné právní účinky (jednoduše proto, že s ní procesní předpis žádné právní účinky nespojuje). „Skutečnost“, pro kterou svědčí sjednaná právní domněnka, tudíž nemůže soud vzít za prokázanou, nebyla-li prokázána jinak, a to bez zřetele k tomu, že v řízení nevyšel najevo opak. Pro úplnost lze jen dodat, že nelze-li účinně sjednat vyvratitelnou právní domněnku, tím spíše nelze dohodou založit nevyvratitelnou právní domněnku či právní fikci.

Reagovali: [2] 0 0

[2] PAVLA KREJČÍ / 13. 3. 2015 / REAKCE NA: [1] TP / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Tak přiznám se, že s tím bych si tedy dovolila nesouhlasit. Ustanovení § 133 o.s.ř. se vztahuje pouze na domněnky vyplývající ze zákona a nikoliv na domněnky sjednané a vlastně určuje, jak má soud při existenci takové zákonné domněnky postupovat. Ale nestanoví, a podle mne ani stanovit nemůže, zda je možné smluvní sjednání domněnky. To je totiž věcí práva hmotného. Podle mne z obecného hlediska sjednání domněnky možné je, i když zákon s takovou domněnkou nepočítá. To však dle mého názoru neznamená, že by bylo zcela jednoznačně dáno, že smluvní fikci doručení lze sjednat. Vše má totiž své meze a své meze musí mít i sjednání fikce doručení - velmi pěkně o tom podle mne pojednává Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 11. 2009, sp. zn. 5 Cmo 161/2009"

„Princip doručení právních jednání jako podmínka jejich účinnosti vyplývá nejen z § 45 ObčZ, ale je jednou ze stěžejních zásad soukromého práva vůbec. Je přece zcela nemožné, aby byly zakládány, měněny, rušeny i třeba jen zachovávány práva a povinnosti účastníků na základě projevů vůle, které jednající činil zcela skrytě, aniž by se vůbec na koho obracel anebo, kdyby tuto vůli projevoval vůči osobám třetím v daném vztahu nijak nezainteresovaným. Tedy má-li být určité právní jednání učiněné jednou osobou významné pro jinou osobu, musí se o něm dozvědět, musí jí dojít. Přitom je jisté zcela v souladu s principem smluvní volnosti, když si účastníci určitého právního vztahu upraví pro sdělování zpráv obsahujících právně významná jednání určitý režim. Tak je zcela běžné, a také jisté zcela přípustné, když si sjednají kontaktní adresy nebo osoby s tím, že doručení zprávy je účinné již tím, že se doručí do smluveného místa nebo sjednané osobě. Tím se dostane do sféry adresáta a pak skutečně nemusí být důležité, zda se adresát s obsahem zprávy seznámil nebo nikoliv. Podle naznačeného ujednání bylo jeho povinností zajistit v daném místě nebo u řečené osoby přijímání zpráv. Pokud by to nebylo pro něj nadále možné, musí to neprodleně sdělit svému partnerovi a dohodnout s ním jiný režim doručování. Jinak sám porušuje své povinnosti a nemůže z toho vyvozovat pro sebe žádné výhody, a to na úkor jednající osoby, která naopak jedná v souladu s tím, co bylo o podávání zpráv ujednáno.

Zde však šli účastníci mnohem dále a založili domněnku, kterou nebylo lze nijak vyvracet, že i v případě, kdyby příslušná zpráva vůbec do sféry dlužníka nedošla, přece platí za doručenu se všemi z toho vyplývajících důsledky. Tedy nejde o to, že by se dlužník pomínil seznámit s takovou zprávou, ale o to, že by k tomu nemusel mít ani tu nejmenší možnost. Za doručené by platily zprávy podané prostřednictvím přepravce a ten by záměrně zprávy nedoručoval, aby ušetřil na nákladech. Přepravovaná zásilka by mohla dokonce v průběhu přepravy zcela zaniknout v důsledku provozních havárií nebo i neodvratitelných událostí, a přece by byla zpráva v ní obsažená pro adresáta účinná. To je zjevně nepřípustné. Z dokazování se podává, že k tomuto došlo i v této věci. Zásilky byly prokazatelně podány, ale je nutno považovat za dokázané, že do sféry žalovaného 1. se vůbec nedostaly. Příčina zjištěna nebyla, není však pro tuto věc ani důležitá. Proto odvolací soud ustanovení odst. 29 obchodních podmínek nepovažuje za platné.“

Tedy lze dle mne sjednat pravidla pro doručování, nikoliv samotnou fikci doručení, neboť musí být zachována určitá míra právní jistoty.

Pokud se týká § 573 NOZ, tak ten se dle mne dotýká pouze zásilek, u kterých došlo k doručení a mezi stranami je sporný okamžik doručení.

Výše uvedené však dle mne nevylučuje, že si mezi sebou smluvní strany mohou do určité míry sjednat smluvní domněnky - např. pokud jedna strana něco neudělá, platí, že chtěl odstoupit od smlouvy. Sjednání takové domněnky považují za zcela legální.

Reagovali: [3] TP, [4] TP 0 0

[3] TP / 13. 3. 2015 / REAKCE NA: [2] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Pokud se dovoláváte judikatury, nezbyvá mi než oponovat, že rozhodnutí Vrchního soudu sotva může překonat právní názor (navíc pozdější) Nejvyššího soudu, od něhož soudní praxe do současné doby nezaznamenala odklon. Proto odkazuji na rozsudek ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. 23 Cdo 5508/2007, v němž Nejvyšší soud uvedl následující: „Zavazuje-li zákonem stanovená právní domněnka a fikce soud, popř. jiný rozhodující orgán, aby buď bezpodmínečně nebo podmíněčně pokládal existenci něčeho o čemž není jisté že je, nebo dokonce je jisté, že není, měl se odvolací soud v těchto souvislostech zabývat otázkou, zda jsou přípustné i takové domněnky, které si smluvní strany samy sjednají. Odvolací soud však tuto otázku nezkoumal, nýbrž jen interpretoval ujednání čl. V bodu 8 smlouvy o dílo jako nevyvratitelnou domněnku o neexistenci finanční pohledávky žalobce. Pokud však chápeme domněnky jako právní skutečnosti, potom je nutno vycházet z pojetí právní skutečnosti v nauce jako jevu, s nímž normy práva spojují vznik, změnu nebo zánik právního vztahu. Jestliže domněnka slouží k překonání těch situací, kdy nám realita řešení neposkytuje, je zřejmé, že konstrukce domněnek, jejich charakteru i následků, které jsou s nimi spojeny, přísluší toliko právu. Autonomie vůle smluvních stran zde nemůže rozšiřovat regulativní nástroje, které používá zákon, a v podstatě libovolně konstruovat nové právní skutečnosti i s nimi spojené právní následky. Z hlediska procesního nelze tvrdit, že se v procesním právu

uplatňuje zásada „vše je dovoleno, co není zakázáno“. Působí zde naopak zásada opačná, připouštějící možnost odchylných dohod jenom tam, kde to procesní právo umožňuje. Ujednání stran modifikující důkazní břemeno, tj. institut veřejnoprávního civilního práva procesního, by proto bylo možné pouze tehdy, pokud by takovou možnost občanský soudní řád připouštěl. S ohledem na to, že žádná zákonná úprava předpokládající dohody o důkazním břemenu neexistuje, lze usuzovat, že strany ani nemohou takovou dohodu uzavřít. Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že si nelze sjednat nevyvratitelnou právní domněnku a na jejím základě odeprít jedné ze smluvních stran výkon jejího zákonem zaručeného práva bez možnosti prokázání pravosti jejího práva.“. Se zřetelem k řečenému zdůrazňuji, že ujednání stran modifikující důkazní břemeno je institut veřejnoprávního civilního práva procesního, které je ovládáno zásadou „co není dovoleno, je zakázáno“, a tudíž neukládá-li procesní předpis soudu, že má mít za prokázanou okolnost, pro níž svědčí sjednaná právní domněnka nebo fikce, jde z procesního hlediska o právně bezvýznamné ujednání, jež nemá ve vztahu k existenci takové okolnosti žádnou vypovídací hodnotu. Přitom právní domněnky a fikce mohou mít význam právě a jen z hlediska procesního práva, neboť jejich podstatou je instrukce soudu, že v případě, kdy byla naplněna skutková podstata právní domněnky (fikce), má mít prokázanou (ať už vyvratitelně či nikoli) okolnost, pro níž domněnka (fikce) svědčí. Rekodifikace hmotného práva tudíž nemohla nic změnit na závěru citovaného rozsudku, podle něhož právní domněnky a fikce nemohou být založeny ujednáním stran.

0 0

[4] TP / 14. 3. 2015 / REAKCE NA: [2] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Ještě bych k závěru vašeho příspěvku dodal, že dáváte-li za příklad právní domněnky ujednání, podle něhož „pokud jedna strana něco neudělá, platí, že chtěl odstoupit od smlouvy“, domnívám se, že z obsahového hlediska se o právní domněnku nejedná. Podstata tohoto ujednání totiž záleží v tom, že s opomenutím jedné strany něco konat je spojen právní následek v podobě zrušení právního vztahu od počátku (odstoupení od smlouvy). Domněnka však s existencí určité skutečnosti spojuje „předpoklad“ existence jiné skutkové okolnosti, a nikoli přímo určitý právní účinek, zejména vznik, změnu nebo zánik právního vztahu (i když je poctivě přiznat, že nastolení předpokladu existence určité skutkové okolnosti je rovněž právním účinkem, leč specifickým v tom směru, že má význam až v rámci důkazního řízení vedeného před soudem).

Reagovali: [5] 0 0

[5] PAVLA KREJČÍ / 14. 3. 2015 / REAKCE NA: [4] TP / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Mnou uvedené rozhodnutí Vrchního soudu dle mne není s rozhodnutím Nejvyššího soudu v rozporu. V rozporu je pouze náš vzájemný názor, zda lze či nelze hmotněprávní dohodou založit domněnku, tedy fakticky uzavřít dohodu o důkazním břemenu. Podle mne to do jisté míry lze a tady bych si dovolila nesouhlasit s názorem Nejvyššího soudu, který je velmi zjednodušený a zaměřený pouze na přímé sjednání nevyvratitelné právní domněnky. V rámci procesu dochází k takzvanému přelévání důkazního břemene. A Vy tím, jak hmotněprávní jednání naformulujete, určujete, jak se bude subjektivní důkazní břemeno v rámci sporu vyvíjet. Dohodu tedy nemůžete uzavřít přímo, tedy soud nebude vázán Vaší přímou dohodou, že strana A musí u soudu nějakou skutečnost prokázat, ale nepřímo prostřednictvím hmotněprávního jednání. Například: pokud Vy jste něco neudělal, platí, že jste od smlouvy odstoupil, ledaže mi určitým způsobem prokážete, že jste to udělat z nějakých důvodů nemohl. Pokud já z takové dohody budu žalovat, budu muset unést důkazní břemeno o tom, že jste něco neudělal a Vy důkazní břemeno o důvodech, pro které jste to neudělal, pokud budete chtít prokázat, že k odstoupení od smlouvy nedošlo. Fakticky tím zakládáte dohodu o důkazním břemenu před soudem a soud bude touto naší hmotněprávní dohodou vázán při aplikaci procesně právních předpisů. Domněnka zavazuje soud, aby bezpodmínečně nebo podmíněčně předpokládal existenci něčeho, o čem není jisté, že je a to samé můžete do určité míry založit tou hmotněprávní dohodou. Protože na Vaší straně sice ty důvody, pro které jste něco neudělal, být mohly, ale pokud neunesete důkazní břemeno, které bylo hmotněprávní dohodou přeneseno na Vás, pak soud musí vycházet z toho, že tyto důvody nebyly.

Ale jak jsme již psala, tak vše má dle mne svou míru. U toho doručování mi přijde dohoda o fikci doručení přehnaná, protože Vy prostě jako adresát nejste schopni prokázat, že Vám něco doručeno nebylo (v případě vyvratitelné domněnky) - takový důkaz totiž neexistuje - a v případě nevyvratitelné fikce mi to už přijde extrémně nespravedlivé, když by strana neměla ani tu nejmenší možnost se s jednáním seznámit.

Reagovali: [6] TP 0 0

[6] TP / 14. 3. 2015 / REAKCE NA: [5] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Nerozumím Vám, na jedné straně argumentujete rozhodnutím VS ve prospěch názoru (že „do jisté míry“ lze dohodou založit domněnku, tedy uzavřít dohodu o důkazním břemenu), který je ve zjevném rozporu se závěry rozhodnutí NS (cituji: „Ujednání

stran modifikující důkazní břemeno, tj. institut veřejnoprávního civilního práva procesního, by ... bylo možné pouze tehdy, pokud by takovou možnost občanský soudní řád připouštěl. S ohledem na to, že žádná zákonná úprava předpokládající dohody o důkazním břemenu neexistuje, lze usuzovat, že strany ani nemohou takovou dohodu uzavřít.“), na straně druhé tvrdíte, že uvedená rozhodnutí nejsou v rozporu. Poté šmahem odmítnete názor NS jako „zjednodušený a zaměřený pouze na přímé sjednání nevyvratitelné právní domněnky“. A nakonec hovoříte o tom, že dohodu o důkazním břemenu „nelze uzavřít přímo“, ale jen nepřímou podle jakéhosi „hmotněprávního ujednání“, které ale zjevně má mít procesní účinky (vliv na rozložení důkazního břemene mezi účastníky řízení jako procesního institutu). Celé mi to přijde jako matení pojmů...

Reagovali: [7] , [8] , [9] 0 0

[7] PAVLA KREJČÍ / 14. 3. 2015 / REAKCE NA: [6] TP / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Ale já jsem netvrdila, že lze sjednat fikci doručení. Jestli ano, tak to jsme se špatně vyjádřila - já jsem ve svém příspěvku řekla, že lze sjednat pravidla pro doručování a nikoliv samotnou fikci doručení a to z důvodů zachování právní jistoty. To však dle mého názoru nevyvrací, že by nešlo zcela sjednat mezi smluvními stranami jiné smluvní domněnky, domněnky týkající se něčeho jiného nežli je doručování.

0 0

[8] PAVLA KREJČÍ / 14. 3. 2015 / REAKCE NA: [6] TP / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Tím rozhodnutím VS jsem neargumentovala, že do jisté míry lze sjednat mezi smluvními stranami domněnky - ale argumentovala jsem, proč nelze sjednat fikci doručení. Podle mne je to rozhodnutí naprosto logické.

0 0

[9] PAVLA KREJČÍ / 15. 3. 2015 / REAKCE NA: [6] TP / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Tak uznávám, že máte pravdu - to co jsem psala já, nejsou domněnky, ale podmínky. Ty lze sjednat a mají pak samozřejmě dopad v přenosu důkazního břemene. Domněnky opravdu sjednat nelze.

Reagovali: [10] , [12] 0 0

[10] ROSTISLAV ŠÍVARA / 19. 3. 2015 / REAKCE NA: [9] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Pokusím se přesunout tuto debatu z oblasti teorie do praxe. Zkuste se prosím napsat, jak byste vyřešili situaci, když Vám druhá smluvní strana nebude přebírat doporučené poštovní zásilky, neboť (i) se odstěhovala na novou adresu, avšak tuto změnu Vám nenahlásila nebo (ii) bydlí stále na stejné adrese, ale poštu nepřebírá. Pohledem dosavadní judikatury NS ČR, pokud byste se pokusili doručit zákazníkovi poštou nějakou písemnost (výpověď, odstoupení, výzvu k placení), a on ji (bez výslovného odmítnutí) nepřevzme a poštovní zásilka se Vám vrátí jako zpět, pak v takovém případě nemáte doručeno. Jediný hmotně-právní předpis, který upravuje doručování poštovních zásilek mezi smluvními stranami je zákoník práce v §336. Neumím si ale představit jeho analogické použití, neboť ZP stanovuje podmínky pro doručování poštovních zásilek pouze pro zaměstnavatele (velmi složité), nikoliv již pro zaměstnance a není kdo by určil, která ze stran smlouvy o dílo je v postavení zaměstnance a která zaměstnavatele. Dle mého názoru existují jen dva způsoby, jak vyřešit popsanou situaci: (1) přijmout novelu NOZ, která upraví doručování poštovních zásilek mezi stranami smlouvy (například převezme § 455/4, 456/1,2 z návrhu NOZ z roku 2005) (2) připustit judikaturně možnost sjednat si smluvně fikci doručení.

Reagovali: [11] TP 0 0

[11] TP / 19. 3. 2015 / REAKCE NA: [10] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Obě situace jsou řešitelné již podle platné právní úpravy. Pokud někdo nepřebírá poštu v místě, kde se zdržuje, má doručeno (v podrobnostech viz např. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2005, sp. zn. 26 Cdo 864/2004, jehož závěry jsou využitelné i v poměrech § 570 odst. 1 NOZ). V případě, že je třeba doručit písemnost subjektu, který je neznámého pobytu, může mu soud ustanovit hmotněprávního opatrovníka, dotýká-li se písemnost významným způsobem jeho zájmů nebo vyžaduje-li to veřejný zájem (§ 465 odst. 1 NOZ, z judikatury viz např. stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 2010, sp. zn. Cpjn 202/2008, uveřejněné pod R 51/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

0 0

[12] JOSEF AUJEZDSKÝ / 20. 3. 2015 / REAKCE NA: [9] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Mě ten judikát s tou domněnkou děsí (v jiných oblastech než doručování). Pokud to dobře chápu, nemohu si kupříkladu platně dohodnout, že dílo se považuje za dokončené (předané, provedené), pokud nastanou určité předpoklady apod. Možná to ale chápu špatně.

Reagovali: [13] 0 0

[13] PAVLA KREJČÍ / 20. 3. 2015 / REAKCE NA: [12] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Ten judikát NS je dle mne částečně mimo - ale jen částečně. V dané věci šlo o to, že si smluvní strany dohodly, že pokud nepředloží dodavatel díla konečnou fakturu do 60 dnů po předání díla či odstranění posledních vad a nedodělků, má se za to, že dílo bylo zapláceno a zhotovitel nemá další finanční závazky.

NS to zhodnotil jako zakázané sjednání právní domněnky. Podle mne se nejedná o domněnku, ale o podmínku. To, že podmínky a domněnky znějí stejně, neznamená, že se jedná o tu samou kategorii. Domněnky mohou vzniknout jenom ze zákona (a tady uznávám, že má NS pravdu). Podmínky si můžete sjednat a při jejich sjednávání jste omezen právní úpravou, dobrými mravy apod. NS to tedy neměl posuzovat jako domněnku, ale jako podmínku a to, zda sjednání takové podmínky je dle zákonné úpravy možné (jestli to třeba neodporuje dobrým mravům) a ne to smést jako procesní dohodu, protože podstatou toho smluvního ujednání vůbec žádná procesní dohoda nebyla. Myslím, že hlavní rozdíl mezi domněnkou a podmínkou je v praxi ten, že zákon může při stanovení domněnky zákonem zajít trochu dále než smluvní strany (např. z důvodu ochrany veřejného zájmu, z důvodu zvýšení právní jistoty apod.). Oba instituty však sebou nesou přenos důkazního břemene a to již z podstaty věci. Tudíž já nemohu uzavřít přímou procesní dohodu o tom, kdo co bude prokazovat, ale fakticky ji uzavírám pomocí hmotněprávní dohody. Protože, když to budu chtít, aby strany nesly důkazní břemeno jinak, tak si ty podmínky nadefinuji jinak.

Možná jsem ve výkladu mimo - nejsem právní teoretik, ale po praktické stránce mi to přijde logické. Proto mi přijde logické i to rozhodnutí Vrchního soudu ohledně sjednávání podmínek pro doručování.

Tudíž si myslím, že si ve smlouvě můžete dohodu podmínky, při jejichž splnění se bude dílo považovat za předané. Ale po teoretické stránce se nebude jednat o domněnku. Pak bude na stranách, aby u soudu prokázaly, že k naplnění podmínek došlo či nikoliv.

Reagovali: [14] TP 0 0

[14] TP / 22. 3. 2015 / REAKCE NA: [13] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Přirozeně při výkladu smluvního ujednání je třeba se ptát, k čemu směřovala vůle smluvních stran a podle toho příslušné ujednání vyložit. Nicméně bez bližšího zkoumání širšího kontextu se ujednání o tom, že „pokud nepředloží dodavatel díla konečnou fakturu do 60 dnů po předání díla či odstranění posledních vad a nedodělků, má se za to, že dílo bylo zapláceno a zhotovitel nemá další finanční závazky“, jeví jako právní domněnka (obsahuje slovní spojení „má se za to“, přičemž z určité okolnosti /včasného nepředložení faktury/ vyvozuje jinou skutkovou okolnost /zaplacení kupní ceny/). Smluvní strany to ale mohli myslet i tak, že opomenutím dodavatele včas vystavit konečnou fakturu zaniká povinnost objednatele zaplatit dosud neuhrazenou část ceny díla. Takovou interpretaci však dovolací soud vyloučil a v tomto směru lze shledat jisté pochybení, neboť zmíněný výklad vyloučil bez toho, že by náležitě zjišťoval (postupem podle § 35 obč. zák., resp. § 266 obch. zák.), k čemu směřovala „skutečná“ vůle smluvních stran.

Nevím, co myslíte těmi „podmínkami“, zřejmě sjednané předpoklady vzniku, změny nebo zániku práva či právního vztahu, což je samozřejmě naprosto něco odlišného od právních fikcí a domněnek. V této souvislosti je pak zapotřebí podotknout, že procesní nauka zde nehovoří o „přenášení důkazního břemene“, nýbrž o „rozložení důkazního břemene“. Každá procesní strana sporu totiž má - v závislosti na aplikované hmotněprávní normě - své vlastní důkazní břemeno (které se v průběhu řízení nemění) a její procesní povinností je prokázat existenci vždy těch okolností, z nichž vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky. Mylná je tudíž Vaše teze, že „Oba instituty ... sebou nesou přenos důkazního břemene, a to již z podstaty věci. Tudíž já nemohu uzavřít přímou procesní dohodu o tom, kdo co bude prokazovat, ale fakticky ji uzavírám pomocí hmotněprávní dohody.“. Btw - ta poslední věta („Tudíž já nemohu uzavřít přímou procesní dohodu o tom, kdo co bude prokazovat, ale fakticky ji uzavírám pomocí hmotněprávní dohody.“) je trochu jako z pohádky Koloběžka první (1984), kde rybářově dceři Zdeničce (v podání Dády Patrasové) dal král (hraný Honzou Čenským) za úkol: „Ať je učesaná, neučesaná, oblečená a neoblečená, obutá a neobutá, ať přijede a nepřijede a přinese dar i nedar.“.

Reagovali: [15] 0 0

[15] ROSTISLAV ŠÍVARA / 31. 3. 2015 / REAKCE NA: [14] TP / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 1777/2013, ze dne 27. 1. 2015

Nedojde-li adresovaný projev vůle jednajícího do sféry adresáta, právní úkon není perfektní. Projev vůle dojde adresátovi, jakmile se dostane do sféry jeho dispozice, tzn. v okamžiku, kdy adresát nabude objektivní možnost seznámit se s obsahem projevu vůle. Od okamžiku dojití projevu vůle do sféry adresáta je právní úkon pro jednající subjekt závazný a nelze jej jednostranně odvolat. Není přitom nezbytné, aby se adresát seznámil s obsahem právního úkonu; dostačuje, že měl objektivně možnost seznat jeho obsah.

Jestliže v posuzované věci písemnost (dovolání se relativní neplatnosti smlouvy o advokátní úschově) adresovaná žalované na adresu, na niž se nezdržovala (proto ani na této adrese nebyla zanechána výzva k jejímu vyzvednutí), byla odesílateli vrácena, nelze dospět k závěru, že tato žalovaná měla objektivní možnost zjistit obsahu tohoto právního úkonu s důsledky s tím spojenými. Okolnost, že jí žalobce zaslal zásilku na adresu uvedenou v (související) kupní smlouvě, není způsobila zvrátit závěr o tom, že žalovaná při tomto způsobu doručení hmotněprávního úkonu žalobce neměla objektivně možnost se s jeho obsahem seznámit.

Reagovali: [16] 0 0

[16] ROSTISLAV ŠÍVARA / 1. 4. 2015 / REAKCE NA: [15] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

V zaslaném judikátu šlo o dovolání se relativní neplatnosti mezi účastníky smlouvy. Tedy o záležitost, která bude s ohledem na konstrukci NOZ velmi častá. Klíčové bylo posouzení, kdy bylo účastníkovi smlouvy doručeno dovolání se relativní neplatnosti. Soud prvního stupně konstatoval, že dovolání se relativní neplatnosti bylo doručeno žalované na její adresu uvedenou v kupní smlouvě nejpozději 20. 3. 2009, kdy se dostal prostřednictvím doručujícího orgánu do sféry její dispozice, tj. kdy měla objektivní možnost se s jeho obsahem seznámit (viz. sp. zn. 23 Cdo 2926/2009). Odvolací soud se však závěr soudu prvního stupně odmítl, podle jeho názoru se dovolání relativní neplatnosti žalobce dostalo do sféry dispozice této žalované až 4. 10. 2010. Pro vysvětlení – první zásilka s dovoláním se relativní neplatnosti podaná a poštou dne 17. 3. 2009, se vrátila jako nedoručená s poznámkou, že „adresát je na uvedené adrese neznámý“, druhá, podaná dne 19. 3. 2009 se vrátila s tím, že „na adrese jmenovaná nebydlí“. Žalobce následně podal žalobu u soudu dne 27. 3. 2009 a (čtvrté) žalované byla žaloba doručena soudem až 4. 10. 2010.

Reagovali: [17] 1 0

[17] PAVLA KREJČÍ / 1. 4. 2015 / REAKCE NA: [16] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

V souvislosti s naším sporem, bych ráda poukázala na § 80 NOZ – Člověk má bydliště v místě, kde se zdržuje s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale; takový úmysl může vyplývat z jeho prohlášení nebo z okolností případu. Uvádí-li člověk jako své bydliště jiné místo než své skutečné bydliště, může se každý dovolat i jeho skutečného bydliště. Proti tomu, kdo se v dobré víře dovolá uvedeného místa, nemůže člověk namítat, že má své skutečné bydliště v jiném místě. Pak ustanovení řeší ještě určení místa bydliště u člověka, který bydliště nemá. Z toho vyplývá, že si můžete sjednat určitá pravidla pro doručování (minimálně dle NOZ)

Dále bych chtěla poukázat na Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. 10. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1982/2011

Již v usnesení ze dne 20. září 2006, sp. zn. 29 Odo 634/2005, Nejvyšší soud při řešení otázky, zda je akciová společnost povinna provést změnu adresy v seznamu akcionářů, je-li jí známo, že akcionář přebírá poštu na jiné adrese, než je uvedena v tomto seznamu, dospěl k závěru, podle něhož nepožádal-li akcionář, aby společnost poté, co se změnila jeho adresa, promítla tuto změnu do seznamu akcionářů, ač takovou možnost měl, zanedbal sám ochranu svých práv a takové zanedbání nelze interpretovat v neprospěch společnosti. Tento závěr se přitom obdobně prosadí i v případě společníků společnosti s ručením omezeným.

Z úplného výpisu z obchodního rejstříku vyplývá, že v rámci údajů o dovolatele jakožto společníci společnosti byly v rozhodné době zapsány obě adresy jejího pobytu (ruská a pražská adresa).

Byly-li v obchodním rejstříku zapsány dvě adresy místa pobytu dovolatelky, nebylo povinností V. P. zjišťovat, zda se dovolatelka na uvedených adresách skutečně zdržuje, či nikoliv. Naopak, povinností dovolatelky jakožto společnice bylo oznámit bezodkladně (případnou) změnu v doručovacích adresách. Neučinila-li tak, je bez významu (srov. obdobně závěry rozsudku sp. zn. 29 Odo 634/2005), zda ostatním společníkům bylo známo, kde se skutečně zdržuje, či nikoli.

V projednávané věci přitom nelze přehlédnout ani to, že povinností dovolatelky jakožto jednatelky společnosti bylo vést seznam společníků, včetně aktuálních doručovacích adres. Jelikož dovolatelka tuto svou povinnost neplnila, společníku při svolání valné hromady nezbylo než vycházet z doručovacích adres uvedených v obchodním rejstříku.

Skutečnost, že dovolatelka změnu doručovacích adres bezodkladně neoznámila, resp. že tak učinila teprve podáním ze dne 18. září 2006, v němž požádala o doručování veškerých písemností na nové adresy v České republice a Ruské federaci, tedy po

odeslání pozvánky na valnou hromadu, tak nemůže jít k tíži společnosti a na správnosti závěru, podle něhož bylo doručení pozvánky na valnou hromadu na ruskou adresářskou, nemůže za dané situace ničeho změnit.

Reagovali: [18] TP 1 0

[18] TP / 3. 4. 2015 / REAKCE NA: [17] / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

A v čem, prosím pěkně, vidíte to dohodnuté „pravidlo doručování“? Snad ne v tom, že jednájící osoba v kontrakčním procesu uvede jako své bydliště jiné místo, než kde se zdržuje s úmyslem žít tam trvale? To je nějaké pravidlo doručování? A propo - tuto situaci snad řeší přímo dotčené ustanovení (§ 80 odst. 1 NOZ), tak kde si tam co chcete sjednávat za pravidla? Nebo snad vyvozujete z povahy daného ustanovení, že je dispozitivní? To asi stěží bude dispozitivní, je-li zařazeno do úpravy osobního statusu člověka...

Pokud jde o ten judikát, na který odkazujete, tak ten o žádných dohodnutých pravidlech doručování nic neříká. A pokud si pozorně přečtete rozhodnutí 29 Odo 634/2005, které se v něm zmiňuje, tak z něj vyplývá pravý opak toho, co tvrdíte (viz text: „Určují-li stanovy, že valná hromada je svolávána doporučeným dopisem, který musí být doručen každému akcionáři zapsanému v seznamu akcionářů nejpozději 30 dnů před zasedáním valné hromady, je teleologicky konformní pouze interpretace, že povinností společnosti je učinit vše, co na ní lze rozumně požadovat, aby akcionářům pozvánka na valnou hromadu došla. Zašle-li společnost pozvánku na valnou hromadu na adresu akcionáře uvedenou v seznamu akcionářů, o jejíž změnu akcionář nepožádal, doporučeně, učiní podle mínění dovolacího soudu k zajištění práva akcionářů zúčastnit se valné hromady vše, co po ní lze spravedlivě požadovat.“. Jinak řečeno, nehledě na to, co říkají stanovy o doručování pozvánek na valnou hromadu akcionářům, stačí ji zaslat na adresu bydliště uvedenou v seznamu akcionářů, jak bylo stanoveno v § 184 odst. 4 obchodního zákoníku.).

Reagovali: [19] 1 0

[19] ROSTISLAV ŠÍVARA / 18. 8. 2015 / REAKCE NA: [18] TP / RE: K MOŽNOSTI SJEDNAT DOMNĚNKU DORUČENÍ ZÁSILKY DOHODOU

Rád zaměřil naši debatu na doručování zásilek fyzickým osobám, neboť se domnívám, že s ohledem na dnešní způsob doručování zásilek poštovními doručiteli, se bez smluvního sjednání domněnky doručování v tomto případě neobejdeme. Jak vyplývá z naší dosavadní debaty, pokud zašlete poštovní zásilku a ta se Vám vrátí, je zásadní, jakou informaci na zásilku napsal poštovní doručovatel. Pokud je zde uvedeno „adresát nezastižen“, dle převažující judikatury bylo doručeno okamžikem, kdy bylo adresátu do jeho poštovní schránky vhozena informace o tom, že zásilka byla uložena spolu s poučením. Pokud je však na zásilce informace „adresát na uvedené adrese neznámý“ zásilka nebyla doručena a v takovém případě Vám nezbývá, než podat žalobu k soudu. Pokud však podáte žalobu, tak často trvá rok i déle, než soud zašle žalovanému žádost o vyjádření k žalobě, ve které se dozví o Vaší výpovědi odstoupení či námitce relativní neplatnosti. Česká pošta s.p. nemá (dle svého vyjádření) přístup do evidence obyvatel. To, zda se určitá osoba na zaslací adrese zdržuje či nikoliv zjišťují poštovní doručovatelé podle toho, zda je na uvedené adrese poštovní schránka či zvoněk označená jménem adresáta. Poštovní doručovatelé v menších obcích se na adresáta zásilky zpravidla ještě ptají sousedů, ale v anonymních bytových domech ve městech se poštovní doručovatelé neptají. Tudiž, pokud Váš smluvní partner = fyzická osoba nepodnikatel nechce, abyste mu doručili (výpověď, odstoupení, výzvu, oznámení neplatnosti smlouvy) stačí, pokud se přestěhuje jinam nebo jen odstraní své jméno z poštovní schránky a zvonku. S ohledem na výše uvedené považují za velmi důležité, aby české soudy inspirovali v rakouském a německém právu a smluvně sjednanou domněnku doručování začaly akceptovat.

1 0